

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Ordin cu privire la aprobarea Regulamentului privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de Ordin cu privire la aprobarea Regulamentului privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală este elaborat de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Persoana responsabilă și datele de contact: Malancea Nicolae, Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor

Tel. 022-264-671, e-mail: nicolae.malancea@ansa.gov.md

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de Ordin cu privire la aprobarea Regulamentului privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală este elaborat în temeiul art.23 din Legea nr.196/2024 privind sănătatea animală și vine întru executarea acțiunii nr.25, Capitolul 12- Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la UE pe anii 2024-2027

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Bolile care afectează animalele pot avea un impact grav asupra sectorului agricol și a sectorului acvaculturii, asupra sănătății publice, asupra mediului și asupra biodiversității.

Animalele pot să sufere de o gamă vastă de boli infecțioase sau neinfecțioase. Multe boli pot fi tratate sau afectează numai animalul în cauză sau nu se transmit la alte animale sau la oameni. Pe de altă parte, bolile transmisibile pot avea un impact mai vast asupra sănătății animale sau asupra sănătății publice, cu efecte resimțite la nivel de populație.

Bolile animalelor se transmit nu doar prin contact direct între animale sau între animale și oameni. Ele se propagă și prin sistemele de circulație a apei și a aerului, prin vectori precum insectele, precum și prin materialul seminal, ovocitele și embrionii utilizați la înseminarea artificială, în cadrul donațiilor de ovocite sau în cel al transferului de embrioni.

Agenții patogeni se pot găsi, de asemenea, în produse alimentare sau în alte produse de origine animală, cum ar fi pielea, blana, penele, coarnele sau alte materiale obținute din corpul unui animal. Mai mult, agenții patogeni pot fi răspândiți și de diferite alte obiecte, precum vehiculele de transport, echipamentele în contact cu animalele, furajele, fânul și paie. Ca urmare, stabilirea unor norme eficiente privind notificarea și raportarea bolilor la animale permite o punere în aplicare în timp util a măsurilor necesare de gestionare a riscurilor.

Măsurile de reglementare pentru prevenirea și controlul bolilor transmisibile ale animalelor pot avea consecințe economice importante pentru sectoarele relevante și pot perturba comerțul. Prin urmare, este esențial ca astfel de măsuri să fie aplicate numai atunci când aplicarea lor este necesară și proporțională, și prezintă un risc semnificativ pentru sănătatea animală sau pentru sănătatea publică

În legătură cu anumite boli listate, este vital ca Republica Moldova să notifice imediat Comisiei și celorlalte țări cu privire la apariția unui focar de boală. O astfel de notificare va permite țărilor vecine sau altor state afectate să ia măsuri de precauție, acolo unde este cazul. În același context, atunci când apar focare de boli la animale în alte țări, Republica Moldova poate institui măsuri restrictive de circulație a animalelor și produselor de origine animală, în vederea limitării introducerii pe teritoriul țării a bolilor infecțioase la animale.

Lipsa unui sistem de informare computerizat interactiv pentru colectarea și gestionarea eficientă a datelor de supraveghere a bolilor listate care să faciliteze schimburile de date la nivel internațional într-un proces unic pune în dificultate generarea de date epidemiologice fiabile, transparente și accesibile.

La momentul actual, în țara noastră, procesul de raportare și notificare a bolilor animalelor este reglementat parțial, și nu corespunde în totalitate cerințelor europene. În acest context intervenția în cazul reglementărilor în domeniul procedurii de notificare și raportare a bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare programelor de control, eradicare a bolilor listate la animale, vor avea impact major asupra sănătății animalelor, sănătății publice, economiei țării și bunăstării animalelor.

Ultimele focare de boală care au fost înregistrate în Republica Moldova, în efectivele de animale, au dus la alocări de mijloace financiare considerabile din bugetul de stat în vederea eradicării focarelor de boală și oferirea despăgubirilor proprietarilor de animale care au fost ucise în urma eradicării focarului de boală. În această ordine de idei, actualizarea și reglementarea mai riguroasă a normelor de supraveghere, eradicare a anumitor boli listate și emergente la animale vor avea impact major în vederea intervenției rapide și eficiente în cazul focarelor de boală.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul Ordin stabilește norme privind măsurile sanitare veterinare privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală.

Totodată sunt specificate termenii și frecvențele notificării și raportării la nivelul Uniunii vizând bolile relevante, formatul și procedura de raportare la Comisia Europeană a rezultatelor programelor de supraveghere, precum și informațiile, formatul și procedura de raportare la Comisie cu privire la rezultatele programelor de eradicare. La fel și formatele și procedurile pentru cererile de recunoaștere a statutului de indemn de boală al întregului teritoriu țării și pentru schimbul de informații între statele membre și Comisie cu privire la statele membre sau zonele și compartimentele acestora indemne de boală.

De asemenea sunt instituite proceduri pentru utilizarea sistemului de informare cu privire la bolile animalelor al Uniunii Europene (Animal Disease Information System - ADIS).

Pe lângă aceasta, stabilește și o listă a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate în vederea aplicării normelor pentru prevenirea și controlul bolilor care se aplică în cazul bolilor listate, menționate la articolul 9 alineatul (1) din Legea nr.196/2024 privind sănătatea animală.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

La proiectul de Ordin cu privire la aprobarea Regulamentului privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere

a statutului de indemn de boală nu a fost identificate opțiuni alternative decât cea de aprobare a proiectului dat, reieșind din faptul că prevederile propuse vin să ajusteze și să perfecționeze cadrul normativ conform practicilor UE; În privința riscurilor privind lipsa de intervenție menționăm următoarele: răspândirea rapidă și impactul asupra sănătății animalelor a bolilor, cu generarea eventualelor epidemii, afectarea unui număr mare de animale ducând la mortalitate semnificativă și pierderi economice. Un alt risc legat de lipsa de intervenție este legat de faptul că multe dintre bolile listate sunt extrem de contagioase, cu impact sever asupra populațiilor de animale, uneori afectând și specii diferite de animale.

Reieșind din faptul că Legea cadru 196/2024 privind sănătatea animală va intra în vigoare la data de 08 mai 2026, respectiv data intrării în vigoare a Ordinului este stabilită pentru 08 mai 2026.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Nu este aplicabil

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul Proiect transpune integral Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/2002 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la notificarea și raportarea la nivelul Uniunii a bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere ale Uniunii și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală, precum și la sistemul computerizat de informare, și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1882 al Comisiei din 3 decembrie 2018 privind aplicarea anumitor norme de prevenire și control al bolilor în cazul categoriilor de boli listate și de stabilire a unei liste a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate respective.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul dat creează cadrul juridic național necesar punerii în aplicare a legislației naționale în domeniul sănătății animalelor care transpune prevederile UE: Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală și Hotărârea Guvernului nr.229/2025 privind aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile articolului 9 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a inițiat consultările publice asupra elaborării proiectului de Ordin cu privire la aprobarea Regulamentului privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală, începând cu data de 6 decembrie 2024. Astfel a fost plasat anunțul de inițiere privind elaborarea proiectului de ordin.

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anuntul-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-ordin-al-agentiei-nationale-pentru-siguranța-alimentelor-cu-privire-la-notificarea-si-raportarea-bolilor-listate-la-formatele-si-procedurile-de-transmitere-si-de-raportare-a-programelor-de-supraveghere-si-a-programelor-de-eradicare-si-pentru-cererea-de-recunoastere-a-statutului-de-indemn-de-boala/13628>

Termenul limită pentru prezentarea propunerilor și recomandărilor pe marginea proiectului de Ordin a fost data de 10 decembrie 2024.

În vederea respectării prevederilor legislației în vigoare proiectul urmează a fi supus avizării și consultării publice cu autoritățile publice, conform prevederilor art. 32 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor www.ansa.gov.md la compartimentul Transparență/Proiecte supuse consultărilor publice.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu art. 36 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul urmează a fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect pune în aplicare prevederile art.23 din Legea nr.196/2024 privind sănătatea animală și a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.229/2025 privind aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Sub aspect financiar și economic implementarea acestui proiect de Ordin se va efectua din bugetul de stat în limita mijloacelor alocate pentru măsurile de control și eradicare a bolilor la animale și nu necesită alocare de mijloace financiare suplimentare.

Director general

Radu MUSTEAȚA